ІНТЕРДИСЦИПЛІНАРНІСТЬ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ МАЙБУТНІХ ЮРИСТІВ ДО ВИВЧЕННЯ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ

Ситько О.М., *доцент кафедри українознавства ОДУВС, к.філол.н., доцент*

Розвиток європейського права має якнайтісніший зв'язок із латиною. Володіння латинською мовою завжди було серед найважливіших професійних компетенцій правознавців, а її вивчення було неодмінною складовою юридичної освіти.

На римській юридичній спадщині значною мірою базується сучасний західний правопорядок. У деяких європейських країнах римське право унаслідок рецепції фактично стало чинним правом, в інших країнах – базою для становлення власних юридичних систем. Юристи європейських країн говорять єдиною мовою основних юридичних понять – мовою римського права. До 80% юридичних термінів у цих країнах – це терміни римського права. Юристу латина необхідна для читання в оригіналі джерел римського права і розуміння міжнародних латинських термінів, формул і сентенцій в галузі юриспруденції. Навіть через багато століть після падіння Римської імперії латинська мова і професія юриста були нерозривно пов'язані. Тому латину справедливо можна назвати мовою юриспруденції.

У теперішній час практична потреба у володінні латиною не є для правознавця настільки гострою, якою вона була ще порівняно недавно. Водночас не буде справедливим твердження про те, що вивчення сучасними юристами латини має тільки академічне значення і, не будучи обумовлено інтересами практичної діяльності, є виключно даниною традиції. Самі студенти розуміють важливість вивчення цього предмета. Проте слід визнати, що усвідомлення цього приходить уже на старших курсах, коли після вивчення римського права, права зарубіжних країн, історії держави і права, цивільного права, вони зауважують, як багато запозичили сучасні правові системи, яка значна кількість термінів і понять прийшла до сучасної юриспруденції із римського права і наскільки володіння хоча б основами латинської мови допомагає це зрозуміти і засвоїти. Для студентів же першого курсу, коли вивчається латина, її значення є не таким очевидним (про це свідчить і опитування, проведене нами серед студентів першого і четвертого курсів: на важливість вивчення латини в юридичному ВНЗ вказали лише 17 % першокурсників проти 78 % студентів випускного курсу). Тому актуальною проблемою, яку потрібно вирішувати викладачу латини, є проблема мотивування студентів до вивчення мови.

Як можна організувати навчальний процес на заняттях із латинської мови, щоб зробити заняття більш ефективними і сформувати необхідну мотивацію у студентів?

Формування такої мотивації є найважливішим завданням викладача. Викладання латинської мови не повинне мати абстрактний характер, бути відірваним від загальної канви юридичної освіти, навпаки, воно повинне бути тісно пов'язане із загальним напрямом навчального процесу і бути продиктоване практичними потребами юристів [2, С. 305].

Викладачеві потрібно пояснити студентам практичну важливість свого предмета через зв'язок його з іншими юридичними дисциплінами, які вони проходять або які їм належить проходити на старших курсах. На нашу думку, важливо під час навчання зблизити дві навчальні дисципліни: латинську мову і римське право, показавши, наскільки важливим є перша для вивчення другої. Викладачеві важливо сформувати в першокурсників розуміння того, що вивчення мови є не стільки метою, скільки засобом, необхідною умовою для виконання більш масштабних завдань, пов'язаних з їхньою майбутньою професійною діяльністю, що виходять далеко за рамки курсу латинської мови.

На наш погляд, досягти цього можна багатоплановою роботою з юридичними текстами. Переклад, аналіз, обговорення тексту джерела на занятті дозволяє не тільки засвоїти граматичний матеріал, але також торкнутися власне юридичних проблем. При роботі на занятті з латинської мови з текстом увага, зазвичай, приділяється граматичному аналізу матеріалу. Однак було б доцільніше перенести акцент на змістовний аналіз тексту. І, зрештою, від обговорення деталей конкретної правової проблеми піднятися на рівень абстрактних узагальнень, що, безсумнівно, сприятиме розвитку юридичної логіки, формуванню правового мислення.

Правильна постановка викладачем навчальних завдань сприяє не тільки засвоєнню граматичного матеріалу, а й розвитку аналітичних навичок у студентів формування у них розуміння важливості даного предмета в рамках професійної підготовки юриста.

Головне завдання, яке ставить перед собою викладач, – навчити студента ставитися до тексту як до джерела інформації. На перших етапах вивчення мови вся увага студента приділена аналізу форм на шкоду змісту. Намагаючись правильно перекласти окремі речення, студенти не завжди розуміють їх загальний зміст. Тому важливо показати студенту, що вивчення граматичних форм і конструкцій не є метою, але засобом отримання потрібної інформації та її подальшого аналізу, тобто на перший план виходить саме обговорення змісту джерела.

Таким чином, студент не просто перекладатиме текст, але опрацьовуватиме цілий комплекс завдань, що включає як граматичний, так і змістовний аналіз джерела, засвоюючи юридичну термінологію. Такий комплексний підхід дозволить забезпечити глибокі і міцні знання граматики, сприяючи нагромадженню юридичних знань, розвиваючи аналітичне, правове мислення, тобто робить вивчення латинської мови обґрунтованим і необхідним для майбутнього юриста.

Література:

1. Кацман Н.Л. Методика преподавания латинского языка [Текст]/ Н.Л. Кацман. – М.: Гуманит.изд.центр ВЛАДОС, 2003. – 258 с.

2. Меланченко И. В. Преподавание латинского языка студентам-юристам / И. В. Меланченко // Вестник Нижегородского университета им. Н.И. Лобачевского. – 2013. – Вып. 4. – С. 305-307.